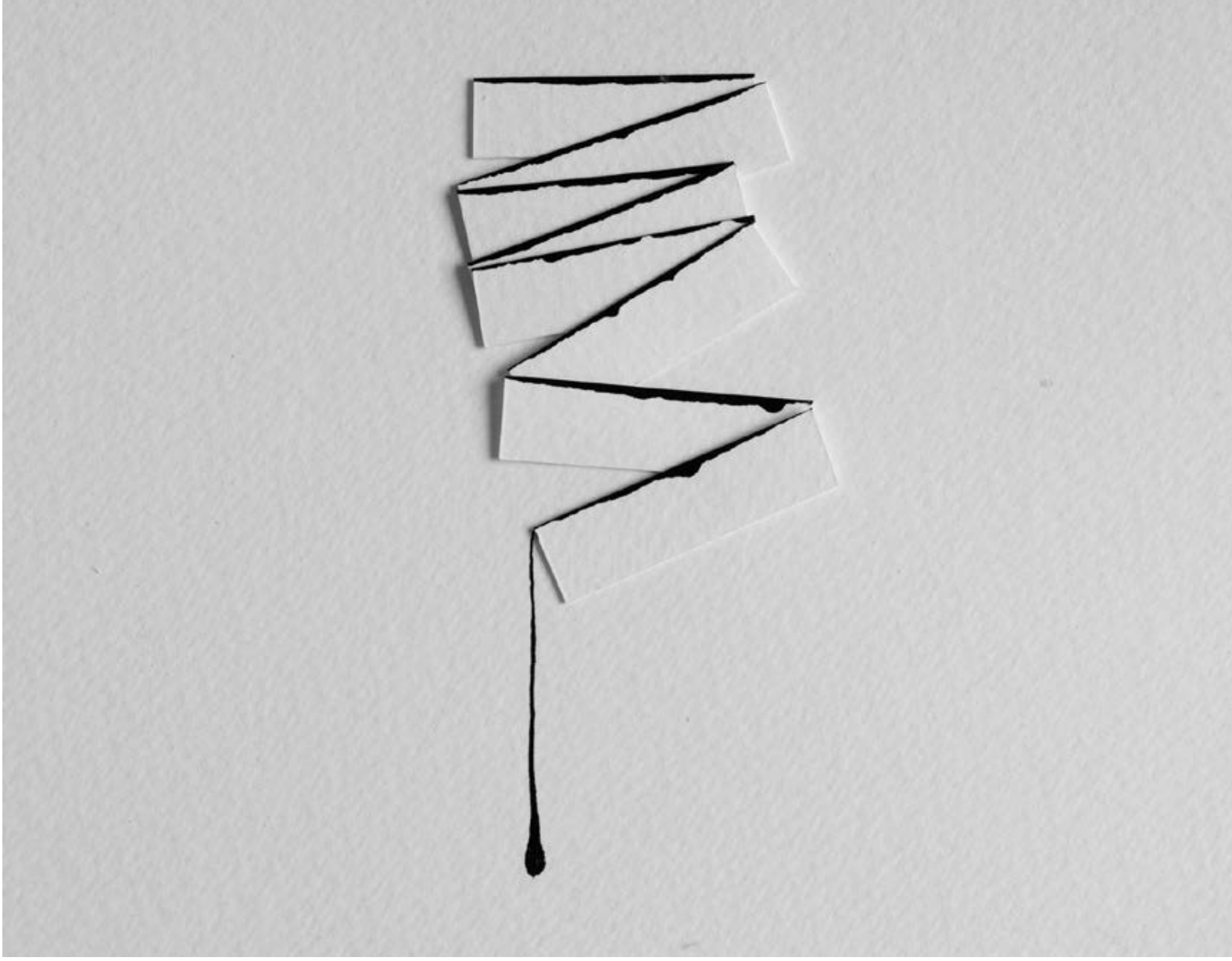

“Ortaklaşa yaşadığımız bir duygu”

Nermin Er'in "Günler Üzerimize Yığılıyor" başlıklı kişisel sergisi Galeri Nev İstanbul'da 2 Kasım'da açıldı. Sanatçı, kağıdın bir heykel malzemesi olarak karşımıza çıktığı sergisinin başlığından hareketle yığılma hissini 'üst üste gelme, birikme, tıkanık ve acı olamayan bu hali ortaklaşa yaşadığımız bir duygu' olarak tanımlıyor.

Nermin Er, "İsimsiz", kağıt üzerine mürekkep, kağıt ve rölyef, 15x15cm, 2018

ULYA SOLEY
ulyasoley@gmail.com

"Günler Üzerimize Yığılıyor" başlıklı kişisel sergisi 1 Aralık'a kadar Galeri Nev İstanbul'da izlenen Nermin Er, pratiğinde yoğun olarak kullandığı kağıdın bir malzeme olarak sunduğu olanakları araştırıyor. Heykel kökenli sanatçının işlerinde kesip parçalara ayırarak, bir araya getirip, birbirine yapışturarak, zaman zaman ise ayırıp istifleyerek kağıdı bir arka plan olmaktan çıkarıp onu özellikle son dönemde kolektif olarak hissettiğimiz sıkışmışlık duygusunu çok iyi ifade eden bir araç haline getiriyor. Beyaz üzerine beyaz eserlerinde arka plan ve üzerinde konumlanan kağıttan yapılar, tek bir malzeme ile kurduğu güçlü dünyada bu sıkışmışlık duygusunu yoğun bir şekilde hissettiren aynı zamanda bir nefes alma alanı açmayı başarıyor.

Nermin Er'in uzun yıllar devam eden animasyon geçmişi, kağıttan işlerinde sinematik bir dünya kurgulamasına neden oluyor. Sergide yer alan kağıt işlere eskiz niteliğindeki animasyon videolar eşlik ediyor. Kağıdı kullanarak kurguladığı bu yığılma veya hareketi temsil eden birtakım jestler, hareketli görüntüyle farklı bir boyuta taşıyor. Sanatçının sergi için ürettiği eser gruplarının hepsi temelde kağıdı kullanıyor olmasına rağmen, birbirinden oldukça farklı. Bir geri adım atıp uzaklaşınca işlerin birbirine evrildiğinin, birbirine dönüştüğünün ipuçları görülebilir. Birbirinden beslenen, bir işten diğerine aktarılan fikirlerin izleri her zaman mevcut. Bu da her yeni eserde bir tanıdıklık hissi uyandırıyor.

Nermin Er ile bir araya geldik; "Günler Üzerimize Yığılıyor" sergisi için ürettiği işleri hakkında konuştuk.

Öncelikle serginin başlığından bahsedelim. "Günler Üzerimize Yığılıyor" oldukça güçlü bir başlık. Küresel ölçekte çalışma, kapitalizm, liberal ekonomi ve vakit-nakit gibi konulara uzanıyor. Yerel olarak düşününce ise özellikle 2013'ten beri hepimiz yoğun olarak hissettiği bir sıkışmışlığı ifade ediyor. Sizin için nasıl bir anlamı var? İşlerinize nasıl örtüşüyor?

Yaklaşık bir yıldır sergi hazırlıkları içindeyim. Daha önceden başladığım ve devam eden seriler de yer alıyor bu sergide. Çalışmalarım sırasında bir yandan bazı cümleler, kelimeler de not alıyorum. Bu kelimeler bazen işlerin duygusuna paralel gelişiyor, bazen de gideceğim yönle ilgili bana yardım ediyor. Yiğün, yığılma kelimesi oldukça önemli mesela yaptığım serilerde; üst üste gelme, birikme, yani tıkanık ve acı olamayan bu hali son dönem ortaklaşa yaşadığımız bir duygu olarak görüyorum. Bu notlarımı görünce bana şair Lisa Robertson'dan bahseden bir arkadaşım sayesinde hem şairle hem "The Weather" başlıklı kitabında yer alan şiiriyle tanıştım. Aldığım notlarla, yaptığım işlerin duygusuyla çok örtüştüğünü düşündüm ve sergiye bu ismi verdim.

"Günler üzerimize yığılıyor. Bulutsuz. Göğün tepesindeki ince bir açıklık haricinde tamamıyla kapalı. Göğün aşağısındaki ince bir açıklık ve başka küçük açıklıklar haricinde tamamıyla kapalı. Göğün aşağısındaki ince bir açıklık haricinde tamamıyla kapalı. Tamamıyla kapalı. Tamamıyla kapalı. Bir büyük açıklık ve bazı küçük açıklıklar haricinde. Ve bir kez içine girince. Günler üzerimize yığılıyor. Kızgınlığımız nerede. Gölgeler daha karanlık açıklıklardan, tepeler de daha karanlık aşağı kısımlardan. Ama aşağılar daha karanlık yukarılardan. Günler üzerimize yığılıyor.*"

Galeri Nev İstanbul'da 2015 yılında açılan serginiz "Aynı Anda Başka Bir Yerde"den bu yana nasıl bir üretim süreciniz oldu? Son üç yılda denediğiniz, çalıştığınız neler görüyorsunuz bu sergide?

2015 yılındaki kişisel sergiden bu yana pek çok farklı üretim yapmama vesile olan sergilere katıldım. Örneğin Cappadox sergisine katılarak ilk kez açık alanda iş yapma pratiği edindim. Açık alanda yer alan, mekanın farklı parçalarını dinlediğimiz beş parçalı heykel yerleştirilmesi "Dinle" serisi ve yine aynı proje kapsamında bir mağara içine yerleştirilmiş kağıt enstalasyonlar "Yan Yana" isimli bir çalışma, bunun yanı sıra yenilik olarak ilk kez bir video işimin sergilendiği "Dark Deep and Darkness and Splendor" sergisi ve yine ilk kez kamusal alan için üretilmiş "Yanköşe" projeleri kapsamında "Tek Göz Oda" projesi gibi... Bunların yanı sıra pek çok karma sergiye katıldım. Birbirinden farklı projeler araştırma ve üretme şansım oldu. Bu sergi için yine kağıt işler ürettim. Bir süredir yaptığım konstrüksiyon serilerinin uçuşmasını, dağılmasını ve farklı soyut hallerde yeniden canlanmasını istedim, sahneler kurguladım. Yer yer çok dolu kıpırdayamaz halde formlar oluştu; yer yer ise neredeyse dağılacak, uçacak gibi ince ayaklarının üzerinde yükseldiler. Zemine sımsıkı bağli temas noktaları olduğu gibi, bazılarının neredeyse tüm kütleli tek noktadan tutmasını istedim. Uçlar, kenarlar, köşeler, sınırlar, sınırsızlık ve yiğün başlıca konular oldu. Uzun zamandır çalıştığım malzemeyle kurduğum ilişkinin sonucu olarak konularıyla paralel yeni işler gelişti bu süreçte.

"İşlerin plastik olarak nasıl bir etki bıraktığı çok önemli bir konu benim için; en az içerik kadar. Heykel kökenli olduğum için, üç boyutlu kurgular yaparak düşünme biçimi, sık kullandığım bir yöntem. Aklımdan geçen hemen her şeyi küçük parçacıklar halinde üretir haldeyim sürekli, bazen küçük basit skeçler ya da kelimelerle notlar alıyorum düşünürken."

Üretim yönteminizi de biraz açabilir misiniz? Örneğin önce tüm resmi görüp içindeki detayları sonradan mı çalışıyorsunuz yoksa kağıttan yapı taşlarından şekillenen büyük resim daha sonra mı ortaya çıkıyor?

İşlerin plastik olarak nasıl bir etki bıraktığı çok önemli bir konu benim için; en az içerik kadar. Heykel kökenli olduğum için, üç boyutlu kurgular yaparak düşünme biçimi, sık kullandığım bir yöntem. Aklımdan geçen hemen her şeyi küçük parçacıklar halinde üretir haldeyim sürekli, bazen küçük basit skeçler ya da kelimelerle notlar alıyorum düşünürken. Küçük çizimler yaptığım defterlerim var, geri dönüp bakmama olanak sağlıyor bunlar. Bazen bu küçük parçacıklar yan yana gelip bir bütünü, fikri oluşturuyor, bazen de tam bir cümle oluyor aklımda, onu gerçekleştiriyor. Yani iki yöntemi de kullanıyorum diyebiliriz.

İşlerinizde bazı jestler aracılığıyla güçlü bir ifade bulan bir diğer öge ise hareket/hareketlilik. Bunda belki animasyon geçmişinizin bir payı da olabilir ama sergideki animasyondan ziyade kağıt işlerinde ifade bulan hareket özellikle etkileyici. Kağıtla ifade edebildiğiniz hareket, bir nevi üzerimize yığılan günlerle nasıl ilişkilenebilir mi? Bir umudun işareti olabilir mi?

Uzun denebilecek bir süre animasyon stüdyo-

sunda çalıştım. Hareket üzerinde çalıştığım ve düşündüğüm bir geçmişim var. En hareketsiz gibi görünen parçacıklarda bile bir duruş ve karakter çıkıyor ister istemez. Özellikle bu sergide dağılmış, toplanmış gibi görünen parçacıklar var bolca. Son hallerinde gibi görünüyolarlar, resim donmuş gibi. Hareketli bir süreçten geçip bu sonuca ulaşmış gibiler. Bunu kurgulamak ve son hallerini hayal etmek kısmı oldukça zevkliydi. Çoğunun beyazla birer rölyefe dönüşmelerini tercih ettim. Böylece sadece hacim, hareket ve işaret ettiği etki daha güçlü öne çıkabilecek gibi hissettim. Üzerimize bastıran ve bizi hareketsiz bırakan her neyse başa çıkabilmemizi dilemek tek çare gibi geliyor.

İşlerinizde kağıt dışında izlerine rastladığımız bir diğer malzeme de mürekkep. Mürekkep kullanımının nasıl bir rolü veya etkisi var?

Benim için temel üretim araçları kalem, kağıt ve mürekkep. Mürekkeple geçmişte de çok çalışmışlığım var, yakın tarihli işlerde de tekrar kullanmaya başladım. Kurguladığım mekanlara bu sergide daha da soyut bir yerden lekeler eşlik etti. Birbirine değen, ileten ve birleştiren kontürler, lekeler... Her biri yan yana geldiğinde cümlecikler gibi ama tek başlarına da ifadeli.

Sergideki animasyon video bir nevi eskiz niteliğindedir. Aslında çok detaylı bir çalışma pratiği olan bu alanda yaptığınız çalışma, sergideki diğer işlerle nasıl bir ilişki kuruyor?

Kurguladığım alanların ve süreçlerin aktarımı veya paylaşımı gibi bu animasyonlar. Plastik olarak tasarlanmış parçacıklar düşünceyle buluşurken nerelerden geçtim, yeni araştırdığım soyut formlar ve çizgilere ulaşmaya çalışırken yolda neler yaşadım; bunların ifadesi gibi. Daha önce bahsettiğim hareket alanı nerelere nasıl gidebilir? Ya da nereden döner? Duragan, üst üste gelen parçaların harekete geçmiş hali gibi. Detayların, modüllerin, onların bu süreçte nelere dönüştüğünün bir araştırması.

Kent yaşamı ve bu yaşam biçiminin hızlandırdığı günler üzerimize yığılırken, çalıştığınız bazı kağıt yapılar birtakım şehir yapılarına işaret ediyor. Şehirle hem kişisel olarak hem de işlerinizde nasıl bir ilişki kuruyorsunuz?

Şehir pek çok güncel sanatçının olduğu gibi benim de başlıca konularımın. Bunu sadece mimari etkilerini düşünerek ele almak mümkün değil. Yaşadığımız, içinde tüm zamanımızı geçirdiğimiz hayatımızın oldukça önemli bir bölümünü kapladığımızı düşünüyorum. Bu durumu tamamlayan anılarımız, çocukluğumuz, sevdiklerimiz var. Şu anda içinde yaşadığımız şekliyle, sadece mimari olarak üzerimize gelen, bizi sıkıştıran öğelerin dışında, toplumsal hafızamızda bizi yaralayan bir hali de var. Her an, her yerden yükselen inşaat ve yıkım sesleri ister istemez şehrin hatırladığımız mekan yansımamızın değiştiği sinyali gönderiyor.

Sergide yer alan eserler arasında, bir işten diğerine devam ettirdiğiniz jestleri görmek mümkün. Fakat bir o kadar da farklı alanlarda denemeler yaptığınız, farklı alanlar yarattığınız bu eserler birbirleriyle nasıl konuşuyor?

Mekan önemli bir yer tutuyor işlerimde, alışmış olduğumuz perspektif öğelerinin yer değiştirmesi, bu jestler arasındaki geçişi sağlıyor. Bazı işlerin üretimleri aynı anda oldu, tıpkı birbirini besleyen farklı tonlar gibi. Arka planda güçlü hissettiğimiz konstrüksiyon hissi, kesilip kaldırılmış kağıt, yolunu açmaya çalışan mürekkep, katmanlanmış ve kırılmış yüzeyler birbirine eşlik eden, destekleyen birer parçacık halinde.

*Lisa Robertson'ın "The Weather" kitabında yer alan "Tuesday" adlı şiirin çevirisi: Alev Ersan